

UVOD

Automobil je iz osnova promenio čoveku život, on je simbol slobode kretanja i individualnih osobenosti, a ujedno predstavlja i lični i privredni prestiž pojedinca i zemlje u celini. On pomaže u obavljalju raznih aktivnosti, on pripada porodici i ima značajan status u njoj. Može se sa sigurnošću reći da današnji kvalitet života svakog pojedinca značajno zavisi od automobila.

Navedene prednosti, koje često vlasnici automobila i nesvesno prenaglašavaju, moraju se kritički razmotriti u svetlu negativnih efekata od kojih se mogu posebno izdvojiti:

- Saobraćajne nezgode, koje od početka prate razvoj automobilizma, izuzetno ugrožavaju zdravlje ljudi, posebno mlađih, i predstavljaju najviši nivo rizika u odnosu na ostale uzroke smrti,
- Automobil je jedan od najizrazitijih zagadivača životne sredine (buka, aerozagаđenje, zagađenje voda i tla, i sl.),
- Izgradnjom puteva zauzima se prostor i razara pejzaž koji je nepovratno izgubljen za bilo koju drugu svrhu, i to za veoma dugi period vremena (koridori E-puteva se najčešće poklapaju sa pravcima rimske puteve i zauzimaju najplodnija zemljišta).

Kada se radi o saobraćajnim nezgodama, u Srbiji se tokom jedne godine dogodi oko 60.000 u kojima nastrada od 15.000 do 18.000 lica sa oko 1.000 poginulih. Ono što posebno zabrinjava kada je reč o ovim nezgodama nisu samo apsolutni pokazatelji o povređenim i poginulim već i nivo (ne)bezbednosti saobraćaja na našim putevima u funkciji mobilnosti, što Srbiju svrstava u najugroženije zemlje Evrope. Navedeni podaci su dovoljno alarmantni, s obzirom na činjenicu da su manje-više konstantni u dužem vremenskom periodu, da izazovu širu nacionalnu zabrinutost kako sa stanovišta ugrožavanja zdravlja nacije, tako i sa stanovišta negativnih efekata po nacionalnu ekonomiju u celini (oko 2% nacionalnog dohotka).

2. PROJEKTOVANJE PUTEA

Osnovno pitanje savremenog projektovanja puteva jeste kako uključiti zahteve bezbednosti u proces projektovanja i na koji način valorizovati primenjene projektne elemente sa stanovišta bezbednost vožnje? No, pritom treba voditi računa i o ostalim, bitnim, zahtevima koje jedan put mora da ispuni kao što su: minimum investicionih ulaganja za izgradnju i održavanje, maksimalna protočnost (kapacitet) i minimum ekoloških posledica. Kao što se vidi, radi se o jednom složenom višekriterijskom problemu optimizacije koji se mora osmišljeno voditi od prvih planerskih razmatranja, pa sve do izrade projekata za izgradnju datog putnog pravca.

Navedeni problem nije u potpunosti rešen i danas se njemu pristupa sa različitih aspekata uz primenu eksperimentalnih (in situ i simulacionih) i teorijskih postupaka. Važno je istaći da visok nivo nebezbednosti nije posledica samo jednog elementa sistema (vozač, vozilo, okolina) već sinergije sva tri elementa na događanje saobraćajnih nezgoda.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com